

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTI VA MAKTAB DASTURLARIDAGI IZCHILLIK

Talaba: G'aybulloyeva Ferede Furqat qizi

Talaba: Ortiqboyeva Jasmina Odilovna

Ilmiy rahbar: Kayumova Nargiza Mirziyatovna

Tel raqam: +998 914444756

Gmail: feredegaybulayeva@gmail.com

Annotatsiya: *Mazkur maqolada maktabgacha ta'lim tashkilotlari va maktab dasturlari o'rtasidagi izchillikning ahamiyati tahlil qilinadi. Bolalarning bilish jarayonlari, ijtimoiy va psixologik rivojlanishini ta'minlashda ta'lim bosqichlari o'rtasidagi uzviy bog'liqlik muhim omil sifatida ko'rib chiqiladi. Shuningdek, bolalarning maktabga psixologik va akademik tayyorgarligini oshirish, ta'lim mazmunining uzluksizligi va pedagogik yondashuvlarning uyg'unligi muhokama qilinadi. Maqolada ilg'or pedagogik tajribalar va samarali metodlarga alohida e'tibor qaratilgan.*

Kalit so'zlar: *maktabgacha ta'lim, maktab dasturi, izchillik, pedagogik yondashuv, uzluksiz ta'lim, bolaning rivojlanishi, psixologik tayyorgarlik, ta'lim sifati.*

ПОСЛЕДОВАТЕЛЬНОСТЬ В ПРОГРАММАХ ДОШКОЛЬНЫХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ УЧРЕЖДЕНИЙ И ШКОЛ

Аннотация: *В данной статье анализируется значение последовательности между программами дошкольных образовательных учреждений и школ. Рассматривается важность связи между этапами образования для обеспечения когнитивного, социального и психологического*

развития детей. Особое внимание уделяется подготовке детей к школе, непрерывности образовательного содержания и согласованности педагогических подходов. В статье также рассматриваются передовые педагогические практики и эффективные методики.

Ключевые слова: *дошкольное образование, школьная программа, последовательность, педагогический подход, непрерывное образование, развитие ребёнка, психологическая подготовка, качество образования.*

CONSISTENCY IN PRESCHOOL EDUCATION AND SCHOOL CURRICULA

Abstract: *This article analyzes the importance of consistency between preschool education institutions and school curricula. The connection between different educational stages is considered a key factor in ensuring children's cognitive, social, and psychological development. Special attention is given to improving children's psychological and academic readiness for school, maintaining continuity in educational content, and aligning pedagogical approaches. The article also highlights advanced pedagogical practices and effective teaching methods.*

Keywords: *preschool education, school curriculum, consistency, pedagogical approach, continuous education, child development, psychological readiness, education quality.*

Kirish

Maktabgacha ta'lim — bolalarning birinchi ta'lim bosqichi bo'lib, ularning psixologik, emotsional, intellektual va ijtimoiy rivojlanishining poydevorini tashkil etadi. Ushbu bosqichdagi ta'lim dasturlari nafaqat o'quvchilarning bilim va

ko'nikmalarini rivojlantirishga, balki ularning shaxsiyati va ijtimoiy faolligini shakllantirishga ham xizmat qiladi. Maktabgacha ta'lim tashkilotlari va maktablar o'rtasidagi izchillik esa, bolalar uchun to'liq va samarali ta'lim jarayonini yaratish uchun zarurdir.

Maktabgacha ta'limning ahamiyati

Maktabgacha ta'lim — bu bolalarning o'zini o'zi anglash, o'z his-tuyg'ularini boshqarish, ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantirish va bilim olish jarayonining boshlang'ich nuqtasidir. Maktabgacha yoshda bolalar o'z hayotlarini boshlashadi, ular ijtimoiy muhitga kirib, birinchi marta ta'lim muassasalarida rivojlanish jarayoniga kirishadi. Bu bosqichda ularga o'rganish, muloqot qilish, hissiy va emotsional salohiyatlarini rivojlantirish, shuningdek, jismoniy va aqliy qobiliyatlarini oshirishga yordam beradigan dasturlar va faoliyatlar kerak. Maktabgacha ta'limning asosiy maqsadi bolalarga kelajakdagi ta'lim bosqichlari uchun mustahkam poydevor yaratishdir. Bu bosqichdagi ta'lim, bolaning kognitiv va ijtimoiy rivojlanishini ta'minlashda, kelajakda muvaffaqiyatli shaxs bo'lishi uchun zarur bo'lgan barcha asosiy ko'nikmalarni rivojlantirishga qaratilgan.

Maktabgacha Ta'lim Tashkilotlari va Maktab Dasturlari O'rtasidagi Izchillik

Maktabgacha ta'lim va maktab o'rtasidagi izchillik, albatta, bolalar uchun muvaffaqiyatli ta'lim jarayonini ta'minlashda muhim omil hisoblanadi. Maktabgacha ta'lim tashkilotlari va maktablarning ta'lim dasturlari o'rtasidagi uzviy bog'liqlik va izchillik, bir nechta asosiy tamoyillarga asoslanadi:

1. Pedagogik Yondashuvlar va Ta'lim Modellarining Izchilligi

Maktabgacha ta'lim tashkilotlari va maktablar o'rtasida pedagogik yondashuvlar, o'quv dasturlari va metodlarning izchilligini ta'minlash, bolalarning

ta'lim jarayonini uzluksiz va samarali qilishda asosiy o'rin tutadi. Agar maktabgacha ta'lim tashkilotida bolalar o'z hissiyotlarini boshqarishni, oddiy bilimlarni o'rganishni va jamiyatda o'z o'rnini topishni o'rganishsa, maktabda bu jarayonlar yanada rivojlanishi, chuqurlashishi va kengayishi kerak. Bu pedagogik yondashuvlarning bir-birini to'ldirishi, bolalar uchun uzluksiz rivojlanish imkoniyatlarini yaratadi.

2. Kognitiv va Emotsional Rivojlanishdagi Izchillik

Maktabgacha ta'lim jarayonida bolalarga kognitiv va emotsional rivojlanishga oid asosiy tushunchalar, ko'nikmalar va qobiliyatlar o'rgatiladi. Kognitiv rivojlanishning poydevori bolaning maktabda muvaffaqiyatli o'qishini ta'minlaydi. Masalan, o'quv dasturlaridagi matematika, til o'rganish va mantiqiy fikrlash kabi sohalarda maktabgacha yoshda o'rgatilgan ko'nikmalar, o'quvchilarning yuqori sinflarda o'zlashtirishlariga yordam beradi. Maktabgacha ta'limdagi emotsional barqarorlik, ijtimoiy ko'nikmalar va o'zini anglashga oid dasturlar, maktabda bolaning psixologik salomatligi va muvaffaqiyatli ijtimoiy integratsiyasi uchun mustahkam poydevor yaratadi.

3. Ta'lim Dasturlari va Mazmunidagi Uzluksizlik

Maktabgacha ta'lim tashkilotlari va maktablar o'rtasida ta'lim dasturlaridagi izchillik, bolalar uchun aniq va tushunarli o'quv jarayonlarini tashkil etadi. Maktabgacha ta'limda o'rgatilgan ko'nikmalar, bilimlar va malakalar, maktabda kengayib, chuqurlashadi va bolalarni kelajakdagi o'quv jarayonlariga tayyorlaydi. O'quv dasturlari va mazmunidagi izchillik, o'quvchilarning o'zlashtirish darajasini oshiradi va ularning keyingi ta'lim bosqichlariga tayyorlanishini ta'minlaydi.

4. Ota-onalar va Pedagoglarning Hamkorligi

Maktabgacha ta'lim va maktab o'rtasida ota-onalar bilan hamkorlik juda muhimdir. Ota-onalar bolalarining rivojlanishini kuzatib borishlari, ta'lim jarayoniga faol ishtirok etishlari va pedagoglar bilan yaqin aloqada bo'lishlari kerak. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida o'quvchilarga taqdim etilgan dasturlar va faoliyatlar, oila muhitida ham qo'llanilishi, ular o'rtasidagi izchillikni ta'minlashga yordam beradi. Shuningdek, ota-onalar maktabga o'tganida ham, bolalarning o'zgarishlaridan xabardor bo'lib, ta'lim jarayonida muhim rol o'ynaydilar.

5. Innovatsion Yondashuvlar va Texnologiyaning Ta'limdagi Roli

Maktabgacha ta'lim tashkilotlari va maktablar o'rtasida texnologiyalarni qo'llashda izchillik ham juda muhimdir. Yangi texnologiyalar yordamida bolalar ta'lim jarayonida o'rganish va o'zlashtirish ko'nikmalarini rivojlantiradilar. Maktabgacha ta'limda boshlang'ich bilimlar, maktabda yanada chuqurlashtirilgan va kengaytirilgan tarzda taqdim etiladi. Bu izchillik bolalarning texnologiyalarni samarali ravishda o'zlashtirishlari va ularni kundalik hayotda qo'llash imkoniyatlarini yaratadi.

Maktabgacha ta'lim tashkilotlari va maktab dasturlari o'rtasidagi izchillik, bolalarning ta'lim jarayonining muvaffaqiyatli va samarali bo'lishini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega. Pedagogik yondashuvlar, ta'lim dasturlari, emotsional va kognitiv rivojlanish, ota-onalar bilan hamkorlik va innovatsion texnologiyalar orqali bolalar uchun izchil, mustahkam va samarali ta'lim tizimini yaratish mumkin. Maktabgacha ta'lim va maktablar o'rtasidagi izchillik nafaqat bolalar uchun to'g'ri rivojlanish imkoniyatlarini yaratadi, balki jamiyatning kelajakdagi muvaffaqiyatiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Xulosa

Maktabgacha ta'lim tashkilotlari va maktablar o'rtasidagi izchillik, bolalarning ta'lim jarayonining samarali va muvaffaqiyatli bo'lishini ta'minlashda beqiyos ahamiyatga ega. Maktabgacha ta'lim bolalar uchun ta'limning poydevorini tashkil etadi, ularning psixologik, emotsional, ijtimoiy va intellektual rivojlanishida muhim rol o'ynaydi. Maktabgacha ta'lim tashkilotlari o'quvchilarga boshlang'ich bilimlar va ko'nikmalarni, ijtimoiy munosabatlar va o'zini anglashda asos bo'lgan psixologik xususiyatlarni shakllantiradi. Maktab esa, bu bilimlarni yanada rivojlantirib, yangi ta'lim bosqichlariga tayyorlaydi. Maktabgacha ta'lim va maktab dasturlari o'rtasidagi izchillik pedagogik yondashuvlar, o'quv dasturlari, ta'lim metodlari va texnologiyalarni samarali qo'llash orqali bolalar uchun izchil, uzluksiz va sifatli ta'limni ta'minlashga xizmat qiladi. Shuningdek, ota-onalar, o'qituvchilar va maktabgacha ta'lim tashkilotlari o'rtasida samarali hamkorlik bolalarning ta'lim jarayonini yanada mustahkamlashga yordam beradi. Maktabgacha ta'limdagi boshlang'ich ko'nikmalar va bilimlar, maktabda yanada chuqurlashtirilgan holda taqdim etilishi, bolalar uchun kelajakdagi muvaffaqiyatlarining poydevorini tashkil etadi. Umuman olganda, maktabgacha ta'lim va maktab dasturlari o'rtasidagi izchillik jamiyatning kelajakdagi muvaffaqiyatli avlodlarini tarbiyalashda katta ahamiyatga ega bo'lib, ularning shaxsiy va ijtimoiy rivojlanishini ta'minlaydi.

Adabiyotlar ro'yxati

1. **Azimov, M. (2020).** *Maktabgacha ta'lim va tarbiyaning asoslari.* Toshkent: Ta'lim nashriyoti.
2. **Mansurova, M. (2021).** *Maktabgacha ta'lim tizimi va uning rivojlanish istiqbollari.* Toshkent: O'zbekiston Respublikasi ta'lim vazirligi.
3. **Sardorov, B. (2022).** *Ta'lim dasturlari va pedagogik metodlar.* Toshkent: Fan va texnologiya.

4. **Raximov, J. (2020).** *Maktabgacha ta'limda yangi yondashuvlar.* Toshkent: O'qituvchilar nashriyoti.
5. **Islomov, A. (2021).** *Maktabgacha ta'lim va maktab dasturlari o'rtasidagi uzviy bog'liqlik.* Toshkent: O'zbekiston pedagogika akademiyasi.
6. **Qodirova, N. (2022).** *Ta'limning izchilligi: Maktabgacha ta'limdan maktabgacha.* Toshkent: O'zbekiston ilmiy nashriyoti.
7. **Toshpulatov, M. (2023).** *Maktabgacha ta'limda ota-onalar bilan hamkorlik.* Toshkent: Ta'lim va madaniyat.